

Motion om fler bullerskydd på Essingeleden och i Stockholms stad

Motion av Gabriel Kroon, Anders Lindman och Liliane Åkerlund (alla SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Lars Strömgren

Sammanfattning av ärendet

Gabriel Kroon, Anders Lindman och Liliane Åkerlund (alla SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna föreslår att berörda nämnder får i uppdrag att utveckla en modell för samfinansiering av bullerskydd mellan kommun och fastighetsägare samt att samordna arbetet mellan Trafikverket, fastighetsägare och staden själv för att minska bullernivåerna på Essingeleden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser att arbetet kring buller på till exempel Essingeleden fungerar väl och att det därmed saknas skäl att initiera något särskilt arbete.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anger att trafiknämnden och Trafikverket arbetar i enlighet med sina respektive åtgärdsprogram för buller, att samfinansiering av bullerskyddsåtgärder redan förekommer samt att staden har en väl etablerad modell för samverkan med fastighetsägare kring bulleråtgärder.

Trafiknämnden anser att staden sedan lång tid systematiskt samverkar med fastighetsägare kring bullerminskande åtgärder, att Trafikverket uppfyller sitt väghållaransvar för buller samt att samarbetet mellan staden och Trafikverket gällande Essingeleden fungerar väl.

Farsta stadsdelsnämnd har begränsad rådighet över trafikbuller men ser positivt på ett aktivt samarbete mellan staden och Trafikverket.

Kungsholmens stadsdelsnämnd förespråkar åtgärder för att minska Essingeledens negativa konsekvenser, både genom olika typer av fysiska åtgärder och genom åtgärder för att minska trafiken samt aktiv dialog med Trafikverket.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att det är angeläget att uppföra bullerskydd, minska trafiken och använda bullerreducerande vägbeläggning för att minska trafikbuller. Nämnden saknar rätt kompetens för att bedöma motionens förslag om att utveckla en modell för samfinansiering av bullerskydd samt anser att Trafikverket bör samordna det eventuella samarbete som efterfrågas i motionen.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Buller är ett stort folkhälsoproblem med omfattande negativ påverkan på människors hälsa och livskvalitet i form av bland annat sömnstörningar, försämrad inlärning samt hjärt- och kärlsjukdomar. I Stockholms stad uppskattas det enligt bullerkartläggning utförd år 2022 att cirka 400 000 stockholmare utsätts för vägtrafikbuller som överskrider det långsiktiga riktvärdet på 55 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostad, vilket motsvarar drygt 40 procent av stockholmarna. Motsvarande siffra för spårtrafik är cirka 28 000 personer. Många stockholmare påverkas även av flygbuller.

Stockholms stad arbetar aktivt sedan 50 år tillbaka för att motverka detta samhällsproblem, ett arbete som gett resultat. Bullersituationen i staden som helhet har under de senaste 15 åren förbättrats, om än i en något långsammare takt än tidigare. Det är viktigt att staden fortsätter planera för bulleråtgärder för att skapa en god ljudmiljö i hela staden, inte minst på skol- och förskolegårdar och på offentliga platser som torg, parker och naturområden. Mer behöver göras för att minska buller från trafiken, där Essingeleden är mycket hårt trafikerad och bidrar till betydande buller. Stockholms stad tar därför fram ett nytt åtgärdsprogram för buller för åren 2024-2028.

Det pågår redan arbete kring de förslag som lyfts fram i motionen. Redan idag finns möjlighet för fastighetsägare att söka bidrag från trafiknämnden och Trafikverket för bullerskyddsåtgärder. Trafikverket har vidtagit bullerskyddsåtgärder längs Essingeleden, dels i form av bullerskärmar men även ljudisolering av fönster. Staden och Trafikverket kommer att samfinansiera en bullerskärm längs en delsträcka av Essingeleden i samband med nybyggnation av kvarter Primus. Staden kommer att bekosta uppförandet av bullerskärmen och Trafikverket kommer att äga och förvalta densamma. Trafikverket är väghållare för Essingeleden och behöver ytterst ta sitt ansvar för att genomföra åtgärder som minskar bullret vid källan.

Bilaga

Motion om fler bullerskydd på Essingeleden och i Stockholms stad, dnr KS 2024/268-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 21 augusti 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till svaret från förvaltningen. Vi önskar dock ett förtydligande om vikten för Stockholms stad att aktivt bedriva opinion mot Trafikverket. I syfte att markera detta bör nämnden förtydliga att de avser tillstyrka motionen.

Bostäder som ligger intill vältrafikerade vägar och större motorvägar är kroniskt utsatta för höga bullernivåer. Vi vet att buller i hemmiljön är en källa till vantrivsel och staden bör möjliggöra för fastighetsägarna att göra bullerskyddsinvesteringar. Det skulle skapa ett ökat välbefinnande för boende i bullerutsatta miljöer, vi måste ta bullproblematiken på allvar och göra det möjligt att bo nära miljöer som ger ifrån sig höga ljud. Sverigedemokraterna föreslår därför att berörda nämnder initierar en utredning kring hur bullerskydd kan samfinansieras. Vi föreslår att staden ska vara en aktiv part och arbeta för en samfinansieringslösning mellan fastighetsägare, Trafikverket och Stockholms stad.

Förvaltningen skriver i sitt svar att det är Trafikverket som samordnar det eventuella samarbetet som efterfrågas i motionen. Vi delar förvaltningens ställningstagande att det är Trafikverket som ska leda arbetet men vi anser att förvaltningen i sitt remissvar ska initiera en dialog med Trafikverket för att betona vikten och för att effektivisera arbetet rörande just arbetet med bullernivåer.

Ärendet

Gabriel Kroon, Anders Lindman och Liliane Åkerlund (alla SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna föreslår att berörda nämnder initierar en utredning om hur bullerskydd kan samfinansieras mellan fastighetsägare och staden. Bakgrunden är att buller bidrar till oattraktiva boendemiljöer samtidigt som det är dyrt för en enskild att bekosta adekvata åtgärder. Vidare menar motionärerna att staden bör ta ett särskilt grepp om bullerskydd kring större motorvägar även om dessa ligger inom Trafikverkets ansvar, särskilt Essingeleden.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 maj 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att buller är ett betydande problem i urban miljö och Essingeleden är mycket hårt trafikerad vilket bidrar till buller.

Trafiknämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden konstaterar i sina remissvar att Trafikverket är väghållare för Essingeleden och därmed strikt ansvarig för åtgärder. Vidare framför nämnderna att samarbetet med Trafikverket fungerar bra i de här frågorna. Det förs en kontinuerlig dialog parterna sinsemellan.

Redan idag finns möjlighet för fastighetsägare att söka bidrag från trafiknämnden och Trafikverket för bullerskyddsåtgärder. Enligt miljö- och hälsoskyddsnämndens har detta redan skett vid flera tillfällen. Trafikverket har vidtagit bullerskyddsåtgärder längs Essingeleden, dels i form av bullerskärmar men även ljudisolering av fönster.

Det kan även nämnas att staden och Trafikverket kommer att samfinansiera en bullerskärm längs en delsträcka av Essingeleden i samband med nybyggnation av kvarter Primus. Staden kommer att bekosta uppförandet av bullerskärmen och Trafikverket kommer att äga och förvalta densamma.

Stadsledningskontoret menar mot bakgrund av det som framkommer i främst miljö- och hälsoskyddsnämndens och trafiknämndens remissvar att arbetet kring buller på till exempel Essingeleden verkar fungera väl och att det därmed saknas skäl att initiera något särskilt arbete kring frågan.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Motion om fler bullerskydd på Essingeleden av Gabriel Kroon med flera (SD) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 maj 2024 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation av Tapani Juntunen (SD), se Reservationer m.m.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt miljöbalken är det ansvarig verksamhetsutövare som är skyldig att utreda och stå för kostnader gällande eventuella åtgärder för att minska olägenheter för människors hälsa. Trafiknämnden ansvarar för bullerskyddsåtgärder längs det kommunala vägnätet och Trafikverket längs det statliga vägnätet. Enligt förvaltningens bedömning arbetar både trafiknämnden och Trafikverket i enlighet med sina åtgärdsprogram för buller. I respektive åtgärdsprogram prioriteras de åtgärder som bedöms ge störst hälsonytta. Miljöförvaltningen följer upp att åtgärdsprogrammen efterlevs och har rådighet att ställa krav på verksamhetsutövaren om regelverk och rättspraxis inte efterlevs.

Förvaltningen bedömer att det finns väl etablerade modeller för samfinansiering av bullerskyddsåtgärder. Både trafiknämnden och Trafikverket erbjuder fastighetsägare bidrag till fasadåtgärder för bullerutsatta bostäder. Många fastigheter har redan fått bidrag.

Staden planerar att bygga fler bullerskärmar i bullerutsatta områden. Se [Åtgärdsprogram buller Stockholms stad 2019-2023 \(start.stockholm\)](#). Stadens nya Åtgärdsprogram för buller 2024- 2028 förväntas bli fastställt under sommaren 2024.

Längs Essingeleden har Trafikverket vidtagit åtgärder dels i form av bullerskärmar och dels i form av bullerskyddsåtgärder på bullerutsatta fastigheter längs vägen. Framförallt rör sig detta om förbättrad ljudisolering av fönster. Miljöförvaltningen har fått in förhållandevis få klagomål om buller från Essingeleden. Inget klagomål har inkommit de senaste 5 åren.

Trafikverket och staden kommer att samfinansiera en bullerskärm längs en delsträcka av Essingeleden i samband med nybyggnation av kvarteret Primus. Staden kommer att bekosta uppförande av bullerskärmen och Trafikverket kommer att äga och förvalta bullerskärmen.

Vid stadsplanering längs Essingeleden har staden arbetat för en förbättrad ljudmiljö längs berörda vägsträckor. Vanligtvis uppnås detta genom placering av byggnader så att ljudskugga uppstår bakom byggnader, exempelvis vid Nordvästra Kungsholmen där planen är att bygga kontorsbyggnader som avskärmar bullret från Essingeleden till den övriga stadsmiljön, se detaljplanen här: [Bygg- och plantjänsten \(stockholm.se\)](#)

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 maj 2024 följande.

1. Trafiknämnden godkänner trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Anders Lindman (SD), se Reservationer m.m.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

”Berörda nämnder initierar en utredning kring hur bullerskydd kan samfinansieras mellan fastighetsägare och staden”

Buller är ett stort miljöproblem och är ständigt aktuellt. Staden har under lång tid (exempelvis så har möjligheten till medfinansiering av fönsteråtgärder funnits sedan 90-talet) systematiskt arbetat med att samverka med fastighetsägare kring åtgärder för att minska buller. Bostäder vid huvudgator och trafikleder som är utsatta för bullernivåer över 62 dB(A) vid fasad har möjlighet att erhålla bidrag för bullerdämpande fönsteråtgärder. Idag handlägger trafikkontoret denna åtgärd. Den betalas ut både till privata fastighetsägare, allmännyttan samt bostadsrättsföreningar.

I Stockholm har fönsteråtgärder varit en framgångsrik och ekonomiskt hållbar lösning som gynnat tusentals boende. Lokala bullerskyddsskärmar kostar mer än vad motsvarande fönsteråtgärder ger för en hel bostad. Trafikkontoret anser därför att fönsteråtgärder är en mer kostnadseffektiv lösning.

”Staden ska vara en aktiv och ledande part i arbetet med att bullersäkra Essingeleden och arbeta för en samfinansiering mellan fastighetsägare, Trafikverket och staden”

Som ansvarig väghållare har Trafikverket under årens lopp genomfört en rad åtgärder för att minska störningen från Essingeleden. I enlighet med deras åtgärdsprogram har alla bostäder där erhållit bullerskyddsåtgärder för att erhålla en god ljudmiljö inomhus. Detta är i linje med EU:s bullerdirektiv och den svenska förordningen om omgivningsbuller. Vidare så har Trafikverket en kontinuerlig dialog med staden i sitt bullerskyddsarbete och samverkar med olika förvaltningar och stadsdelar för att uppnå programmets intentioner.

Ansvar som Trafikverket har som väghållare och därmed verksamhetsägare är strikt och i sammanhanget tydligt. Ett ansvar Trafikkontoret anser att Trafikverket uppfyller och att samarbetet med staden gällande Essingeleden fungerar väl.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 maj 2024 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på motion från Gabriel Kroon, Anders Lindman och Liliane Åkerlund, Sverigedemokraterna, om fler bullerskydd på Essingeleden och i Stockholms stad.

Särskilt uttalande av Leif Söderström (SD), se Reservationer m.m.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikbuller är ett område som förvaltningen har begränsad rådighet över. Förvaltningen delar dock motionärens ståndpunkt att buller från trafik kan vara en källa till ohälsa och vantrivsel. I Farsta stadelsnämndsområde finns det särskilt bullerproblem vid Nynäsvägen. Bland annat är parkområdet Farstaängen stört av vägbuller. Detta gäller särskilt vid Kvickentorps bollplan där många barn och ungdomar tränar fotboll. Nynäsvägen är Trafikverkets ansvar och det är önskvärt att ett bullerskydd uppförs men detta har hittills inte tillgodosetts.

Förvaltningen ser positivt på om ett aktivt samarbete mellan staden och Trafikverket kan åstadkommas vad gäller åtgärder för att minska trafikbuller både i bostads- och rekreationsområden.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 april 2024 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation av Gabriel Kroon (SD), se Reservationer m.m.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 mars 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Essingeleden är Stockholms, men även Sveriges mest trafikerade motorled. Den påverkar västra Kungsholmen och Essingeöarna genom buller och utsläpp. I enlighet med Stockholms stads miljömål har förvaltningen och nämnden under lång tid förespråkat åtgärder för att minska Essingeledens negativa konsekvenser, både genom olika typer av fysiska åtgärder och genom åtgärder för att minska trafiken. Förutom åtgärder för att sänka bullernivåer i fastigheter, förespråkar förvaltningen även bulleråtgärder för offentliga miljöer för att skapa fler attraktiva platser för rekreation.

Det är Trafikverket som ansvarar för de större trafiklederna och förvaltningen anser att Stockholms stad behöver föra en aktiv dialog med dem för att genomföra bulleråtgärder i anslutning till Essingeleden. I antagen detaljplan för Primus 1 m.m. ingår till Tjänsteutlåtande Dnr KUNG 2024/149 Sida 3 (3) Motion om fler bullerskydd på Essingeleden och i Stockholms stad, KS 2024/268 exempel att en

bullerskärm uppförs längs Essingeledens norra sida mot Primusområdet på Lilla Essingen.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 maj 2024 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Martin Westmont (SD), se Reservationer m.m.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt stadsdelsförvaltningen tar motionens författare upp en viktig och angelägen fråga som rör buller och dess negativa påverkan på människor. Trafiken är den dominerande källan till buller i Stockholm och utgör ett av de största miljöproblemen i Stockholm.

Exponering av buller kan leda till negativa hälsoeffekter. På kort sikt kan buller leda till allmän störning, koncentrationssvårigheter och sömnstörningar. På längre sikt kan risken för hjärt- och kärlsjukdom, metabola sjukdomar och psykisk ohälsa öka. För barn och unga finns en särskild risk för koncentrationssvårigheter och inlärningsproblem vid exponering av buller i hemmet eller i skolmiljön.

Förvaltningen anser att det är angeläget att olika insatser görs för att minska buller från trafiken, exempelvis från Essingeleden, men även från andra trafikleder inom staden. Detta kan göras genom med hjälp av olika åtgärder, inte enbart genom uppförande av bullerskydd. Exempel på andra möjliga åtgärder lämnas i remissversionen av stadens nya miljöprogram:

- Minska trafiken för att minska uppkomsten av buller.
- Använda bullerreducerande vägbeläggningar.
- Tillämpa gröna lösningar för en förbättrad ljudmiljö, exempelvis sedumtak, gröna väggar, ersätta hårdgjorda ytor med gräs, buskar eller ängsväxter.

Beträffande motionens förslag att berörda nämnder ges i uppdrag att utveckla en modell för samfinansiering av bullerskydd mellan kommun och fastighetsägare saknar förvaltningen rätt kompetens att bedöma om förslaget är förenligt med gällande lagstiftning eller om det i övrigt är lämpligt.

Vad gäller förslaget att ge berörda nämnder i uppdrag att samordna arbetet mellan Trafikverket, fastighetsägare och staden själv för att minska bullernivåerna från Essingeleden är det enligt förvaltningen viktigt att staden för dialog med Trafikverket kring detta. Med tanke på att Trafikverket ansvarar för Essingeleden bör det enligt

förvaltningen vara Trafikverket som samordnar det eventuella samarbete som efterfrågas i motionen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsämnden

Reservation av Tapani Juntunen (SD)

Att nämnden beslutar att delvis bifalla tjänsteutlåtandet och tillstyrka motionen, samt därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till svaret från förvaltningen. Vi önskar dock ett förtydligande om vikten för Stockholm stad att aktivt bedriva opinion mot Trafikverket. I syfte att markera detta bör nämnden förtydliga att de avser tillstyrka motionen.

Trafiknämnden

Reservation av Anders Lindman (SD)

Att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna anser det viktigt att fortsätta med bullerskyddande åtgärder i Stockholm stad och därför behöver nya investeringar planeras och genomföras. För att uppnå kostnadsfördelar bör projekten samfinansieras mellan staden, trafikverket och fastighetsägarna.

Farsta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Leif Söderström (SD)

Buller från vägtrafiken är ett betydande miljöproblem som skapar otrivsel och även kan utgöra en hälsofara. Som förvaltningen pekar på i sitt tjänsteutlåtande så finns hårt trafikerade vägnitt inom Farsta stadsdelsområde för vilka man uttryckt önskemål om att få bullerskydd installerat, vilket dock ännu inte förverkligats. Farsta stadsdelsnämnd Protokoll nr 5/2024 2024-05-23 En kostnadsdelning mellan fler parter kan vara det incitament som behövs för att fler bullerskydd snabbt ska kunna komma på plats i stadsdelens bullerutsatta områden.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Gabriel Kroon (SD)

Att Kungsholmens stadsdelsnämnd delvis bifaller tjänsteutlåtandet samt tillstyrker motionen.

Därutöver anför följande:

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till svaret från förvaltningen. Vi önskar dock ett förtydligande om vikten för Stockholm stad att aktivt bedriva opinion mot Trafikverket. I syfte att markera detta bör nämnden förtydliga att de avser tillstyrka motionen.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation av Martin Westmont (SD)

1. Att Södermalms stadsdelsnämnd delvis bifaller förvaltningens remissvar.

2. Därutöver anför följande:

Bostäder som ligger intill vältrafikerade vägar och större motorvägar är kroniskt utsatta för höga bullernivåer. Vi vet att buller i hemmiljön är en källa till vantrivsel och staden bör möjliggöra för fastighetsägarna att göra bullerskyddsinvesteringar. Det skulle skapa ett ökat välbefinnande för boende i bullerutsatta miljöer, vi måste ta bullerproblematiken på allvar och göra det möjligt att bo nära miljöer som ger ifrån sig höga ljud. Sverigedemokraterna föreslår därför att berörda nämnder initierar en utredning kring hur bullerskydd kan samfinansieras. Vi föreslår att staden ska vara en aktiv part och arbeta för en samfinansieringslösning mellan fastighetsägare, Trafikverket och Stockholms stad.

Förvaltningen skriver i sitt svar att det är Trafikverket som samordnar det eventuella samarbetet som efterfrågas i motionen. Vi delar förvaltningens ställningstagande att det är Trafikverket som ska leda arbetet men vi anser att förvaltningen i sitt remissvar ska initiera en dialog med Trafikverket för att betona vikten och för att effektivisera arbetet rörande just arbetet med bullernivåer.